

Gáspár Ferenc

Dinnyék és kecsuák

Nem dolgozom ügyvédnek, zöldségesnek, átverős hentesnek, butikosnak, becsapós taxisnak.

Már egy jó fél éve építkeztünk, a mesterek szemmel láthatóan jól érezték magunkat a házunkban, ahol malterszag, síttpor terjengett. Csípős paprikát ettek parasztkolbásszal, vagy tepertőt lilahagymával. Állva ettek, az ablakpárkány volt az asztal. Máskor meg jókat beszélgettek. Mint most.

Hát akkor kinek dolgozol?

Az összes többinek - válaszolta Manócska, a vízvezeték-szerelő, és keze fejével megtörölte az orrát. Fintorgott is hozzá, nyomatékna.

Nem értik meg a mesterembert. Nem tudnak lesúlyyolni a szintünkre... Nem, ez nem jó szó!

Felemelkedni - mondtam.

Ez az! - örült Manócska. Felemelkedni! Köszönöm Kalmár úr! Ez a jó kifejezés! Nem gondolkodnak kreatívan! Erről van szó.

A hentes sem? - kíváncsiskodott mosolyogva József úr, a burkoló.

Húst vágni mindenki tud.

Azért ha csak zsírt kapnál, meg bőrt, te sem örülnél - vélte Manócska. - Kérsz két kiló bélszint és kapsz helyette körmöt. Mondjuk.

Azért az nem úgy van. Te is tudod.

Szóval ilyen jókat beszélgettek a mesterek minálunk. Időnként késő estig. Manócska ugyan nem jött minden nap, volt amikor megígérte, aztán nem jött.

Megijedtünk Kalmár úr - mondta a telefonba, amikor fölhívtam. A telefon ugyan köpködött, hörgött, időnként elment a hang, időnként meg visszajött, de ezt a mondatot azért megértettem. Bár először azt hittem, mégsem. Manócska ugyanis azért annyira nem volt manó méretű, hogy olyan könnyen megijedjen. Időnként egy - két gázpalackot is fél bírt kapni a vállára, azzal sé tált, kimérten persze. Biztosan ő is ismerte azt a mondatot, hogy a kapkodás ördögtől való dolog. Jőmagam egy nagy svájci botanikus virágnyelv szótárában találkoztam vele - tudniillik a mondással, és annyira megnyerte a tetszésemet, hogy legszívesebben fölírtam volna a készülő kéménybe, de nem tudtam, mert annyira lassan készült. Gulliver ugyanis, az ördögi kőműves csodaszép kéményt varázsolt a házunk tetejébe, de hát.

tudja Kalmár úr, jó munkához idő kell, ráadásul pusztá kézzel simogatta, szeretgette a kéményt ez a Gulliver. Sapkája lett neki, mármint a kéménynek, messze földről a csodájára jártak. Nem tudom mire hasonlított legjobban: középen kis bevágás ékesítette, vastag volt, és oldalt kiálló peremére előszeretettel ültek le a rigók egy kicsit tollászkodni. De nem is erről akartam beszélni.

Hanem hogy Manócska megijedt. Ott jártunk maguknál Kalmár úr, mondta. A fiammal együtt. Manócska fia a segéde volt, minden segédjét fiannak nevezte. Ez egyszerű volt és praktikus, nem kellett neki a nevek megtanulásával bajmóldnia. Ott jártunk, de annyi ember dolgozott ott maguknál, hogy megijedtünk, és hazamentünk. Megértően bólogattam, és még mondtam is valamit, de szavam borzasztó recsegés-ropogásba fűlt, Manócska mobiltelefonja ugyanis többször beleesett a malteros vödörbe, ennek következtében a működése, hogy úgy mondjam: akadozott.

Nem felejtettem el magukat Kalmár úr, majd holnap kinézek. Akkor már nem lesz ott az a sok mester.

Másnap vártam a Manócskát, a sok mester tényleg megcsappant valamelyest, hiszen az ügyes kezű lakatos, aki a feleségem által megálmodott vastáblákat kovácsolja majd az ablakainkra, meg az enyhén görbített rácsokat, szóval ő már tegnap fölmérte a fölmérni valót, s otthon krampácsolta a műhelyében. A villanyszereplők sem jöttek, kicsit lógott az eső lába, talán azért. Gulliver szokás szerint már hajnalban ott volt, összeszorított fogakkal simogatta a kéményen a hasadékat. József úr szintén megérkezett, s bár mielőtt munkához látott volna, lerángatta Gullivert a tetőről, pillantson rá az autójára. Gulliver ugyan morgott - nem szívesen hagyta abba a hasadék simogatását -, de tudta, Kristóf úr addig úgysem nyugszik, míg ő le nem mászik a tetőről megcsodálni a megcsodálnivalót. A megcsodálnivaló egy a motorházban alumínium dróttal felfüggesztett kis műanyag edényke volt, amibe mindenféle rugókat és csapágyakat dobált bele valaki, látszólag rendezetlenül.

Ilyen csak három van az országban - jelentette ki olyan büszkén József úr, mintha megütötte volna a lotó ötöst.

Nem hiszem - csúszott ki a száján Gullivernek, de meg is bánta rögtön, ám akkor már késő volt. József úr,

ha nem hittek neki, másfél órás szónoklatba kezdett a fogyasztói társadalom álságairól, arról, hogyan titkolják a nyamvadt kapitalisták a benzin fogyasztását csökkentő ketyeréjüket, mert az olajlobby mindent és mindenkit megfertőz és beföd, na, ezért van csak három az országban, ezt nem gyártják, csak kísérleti stádium, de nekem itt van, látod Gusztikám, és ezért fogyaszt az autóm harminc százalékkal kevesebbet.

Nem hiszem - mondta Gulliver Guszti, de meg is bánta rögtön.

Mi az, hogy nem hiszed, ez tíz liter fogyaszt százon, pedig két és fél tonna a súlya, és negyven éves darab, mégis pöccre indul! Most azonnal induljunk el Fehérvárra, tele van a tank, utána megtankolunk, fogadjunk, nem lesz tíz liter fölött a hiány. Fogadjunk?

Inkább elhiszem, Józsikám, vissza kell mennem a tetőre, vár a kéményem, ha nem simogatom meg még lekonyul a malter, tudod most egész friss, nem hagyhatom kiszáradni.

Ez a te szerencséd, Gulliver Guszti, mert nagyon sok pénzedbe kerülne a hitetlenkedés - válaszolta József úr, ám Guszti ezt már nem hallotta, vagy nem akarta meghallani, mindenesetre gyorsabban száguldott fel a tetőre, mint a József úr autója. Guszti egyébként csak Száguldó Traktornak nevezte József úr autóját, és kiröhögte a háta mögött.

Persze, pöccre indul - kacagott. Pöcc-pöcc.

ÉN meg vártam a Manócskát. Fél tízre ígérte. Tizenegykor meguntam a várakozást és rácsörögtem. Úton vagyok, mondta a Manócska, ne aggódjon Kalmár úr, jövök. És tényleg úton volt. Nem úgy, mint a bádogos, akit bevittek a rendőrök, mert tévedésből lopott bádogot szállított az autóján. Nekem nem mondták, hogy lopott a bádog, szabadkozott, és még egyszer-kétszer meglátogatott bennünket. Aztán teljesen eltűnt.

Gullivernek szoltam, hogy intézze ő velem az ügyeket, mert ő - mármint Gulliver az egyetlen mester, aki hajnaltól napnyugtáig kint van a háztetőn. Simogatja a kéményt és közben ellenőrizheti a mestereket.

Aztán egy szép napon megint hiába vártuk a Manócskát. Elpusztult a kutyám - zokogott, mikor másnap előkerült. - Kalmár úr! Egészen depressziós vagyok miatta. Már dolgozni sem tudok.

Kellemetlenül érintett a dolog, mert Manócska nemcsak vizet szerelt, hanem gázt és fűtést is. Már erősen november végét mutatta a naptár, s bár gyönyörű őszi

idő volt, éjszakára mégiscsak lehült, a falak - no meg a kémény! - nedvesek, jó lett volna már fűteni.

Jövő héten beköltözhet Kalmár úr, vigasztalt azért Manócska, csak nem mondta meg, melyik jövő hétre gondol. Sokszor hallottam még ezt a jövő hetet, közben a hó is lehullott, eljött a Mikulás, meg a karácsony, aztán az újév, lassan már farsangidő volt, s még mindig nem lehetett beköltözni. A fűtés ugyan újév napján megindult, de Manócskának most a vérnyomása kezdett ingadozni, s nem szerelte föl sem a konyhát, sem a fürdőszobát. Meg kandallózott. A kandallózás hirtelen jött rá, mint a tájfűt és kiszámíthatatlanul. Előfordult, hogy szokás szerint bejelentkezett szombat délelőtt fél tízre, aztán csak valamikor kedd délután került elő.

Kandallót kellett építenek Pécsen - motyogta szerencsétlen arccal. Muszáj volt. De most teljes erővel itt dolgozunk magánál a fiammal együtt. Legyintettem. Már nem tudtam hinni. A teljes erő délután háromig való turkálást, kapingálást jelentett, aztán beszélgetést. Akkor pillant rá Manócska az órájára. Szentséges ég, már fél öt! Akkor ma nem dolgozom többet - mondta elégedett képpel, gyorsan összerámol, és elinal.

József úr viszont elég rendszeren jár mihozzánk. Csak akkor nem jön, ha elromlik a pöccre induló autója, vagy valamelyik gépe. Amivel a csempéket vagdossa. Egyébként minden reggel kilenckor megjelenik.

Itt egy igazgatói ötös - nyújtja parolira a markát, és ilyenkor rendszeren fél órás mesélés következik. Kivéve, ha kecsuázik: akkor másfél. József úr nem bírja a kecsuákat, szerinte mindegyiket le kellene lőni, föl kéne akasztani, visszaküldeni őket Dél-Amerikába. Vagy bezárni őket a Margitszigetre egy évre való vetőmaggal, s azt mondani nekik, hogy aki beugrik a Dunába, hogy kiússzon, azt lelővik.

- Egy hét alatt megennék az összes vetőmagot, beugranának a Dunába, s mindet lelőnék,

- Miért jó ez magának? - kérdezem.

- Nem csak nekem jó, hanem mindenkinek. Nekem volt kecsua beosztottam. Mondtam neki: „idefigyelj, te kecsua!” „Miért mondja nekem József úr, hogy kecsua?” „Miért - kérdeztem vissza - ha megy az úton egy magyar meg egy kecsua, akkor csak azt tudom mondani, hogy ott megy egy magyar meg egy kecsua. Vagy nem vagy kecsua, te kecsua?”

Eleinte zavart ez a nagy kecsuázás, még rosszat is álmodtam miatta, aztán megszoktam. Olyan ártatlan kép-

pel és mosolyogva mesélte József úr, hogyan ölné meg a kecsua kisbabákat még a mamájuk hasában, hogy nem tudtam elhinni - komolyan gondolja. Vagy elhittem, de tudomásul vettem a megváltoztathatatlant. Néhanyszor megpróbáltam ugyan ellentmondani neki, hogy a kecsua is ember, meg nem minden kecsua olyan, meg ilyeneket, de József úr megingathatatlan kecsuagyúló volt. Annyit mondta, gyúrte ezt a kecsua dolgot, hogy egy idő után már Gulliver Guszti is rákezdte a kecsuázást. Egyszer például a Guszti fölfogadott két kecsuát árkot ásni. Jól ástak a kecsuák, de egy idő után elszemtelenedtek. Kiabálni kezdtek, hogy főnök, éhesek vagyunk, és Gulliver Guszti sietve eltrappolt nekik a boltba felvágótért, (két zsömlye, paprika). Gondolta, kevesebbet nyagatják, ha rögtön ugrik, és aztán nyugodtan visszamaszhat szeretett kéményéhez. Már nem a rést simogatta, kicsit lejjebb tartott, de ez is majdnem olyan nagy élvezetet okozott neki, mint a hasadék lapogatása.

Főnök, szomjasak vagyunk, kiabáltak úgy öt perc múlva a kecsuák, és Guszti loholt sörért. Estére aztán kifakadt. Csúnyán kecsuázott.

- Nem értem ezt a Gusztit - mondta Manócska, aki egészen véletlenül benézett aznap este. - Olyan jól ástak a kecsuák. Elviszem őket, dolgozzanak nálam. Manócskát a felesége nevezte el Manócskának. Egyszer még álmodt is látott. Manócska jött felé, hóhéruhában, bárdal a kezében. „Nem ismered meg Manócskám?” - kérdezte a nej az álombeli kandallóst. Ám Manócska szigorúan válaszolt: „A munka az munka!” - és felémelte a bárdját.

Ez az álom rosszat jelent! - figyelmeztettem Manócskát, mikor elmesélte nekem. De Manócska csak legyintett. Azt hiszem, engem sem tartott komoly, kreatív embernek, ha nem is sorolt az ügyvédek és a becsapós hentesek közé...

Szóval az építkezés elég lassan haladt, bár barátaim biztattak, hogy ez semmi, ők sokkal tovább építkeztek, ne csüggedjek. Én nem tudtam, miért kell nekem örök életben építkezni, az isten biztosan ver valamiért. Nem bántam nagyon, már megszoktam. A feleségem imádott építkezni. Most is azt mondta, hogy te csak ne aggódj Kabóca - így nevez engem az én imádott oldalbordám, nem holmi egyszerű tücsöknek hív, hanem egyenesen a nagy mediterrán tengerpart ciripelőjének nevével magasztal -, ne aggódj, majd én tárgyalok a mesterekkel, és ott leszek mindig.

Nem aggódtam, tudtam, hogy nem lesz ott, mert dolgozik, nekem kell tárgyalnom, sített hordanom, szigetelnem, máltert kevernem, festenem, és így tovább, mert én úgymint ráérek, azt az egypár nyavalyás novellát összekörmölhetem két betonkeverés között, ha szorgalmas vagyok.

Nem vagy elég szorgalmas, Kabócsám - mondja az oldalborda, én meg csak bólogatok, aztán fölmászok az állványzatra festeni. Anyósom szerint sem vagyok szorgalmas, ha valaki író, az éjjel-nappal ír, nem vakarózik, úgy, ahogy én. Már eladtuk a lakásunk, kellett a pénz az építkezésre, ezért lakunk most itt az anyósomnál. Neked a legjobb, mondja a párom, saját szobád van. Tényleg nekem a legjobb, bár én nem szeretek építkezni, mégis saját, külön szobám van az anyósomnál. Meg sem érdemlem, tudom én azt. Igaz, hogy csak cselédszoba, annak is leválasztott, és hallani a szekrényen át a többiek horkolását, de külön szoba. Csupán éjjel szoktam összefutni az anyósommal a mellékhelyiség előtt. Ő sem bírja ki reggelig...

Hamarosan eljött a húsvét, de a ház csak nem akart elkészülni. Manócskát pedig elhagyta a felesége, most ezért volt depressziós. Romokban van az önbizalmam, Kalmár úr. Egy hetven éves pókkal nyaral Ibizán. Ha csak rágondolok... És megtöri az orrát a keze fejével.

József úr is lassul mostanában. Nem mintha eddig gyors lett volna. De úgy tűnik most minden alkalmat megragad, csak ne kelljen burkolnia. Szerintem unja. Nem csoda, jó néhány évtized burkolása van a háta mögött. Meg kíváncsi is. A többi mesterek munkájára, no meg az életükre. A történeteikre. Érthető, annyi itt az érdekesség! A bádigos például lelépett az előleggel, amit Gulliver Gusztitól kapott (ő ugyanis mindig ott van a tetőn és jól látja a mestereket), cserébe ugyan itt hagyott néhány használt símaszkot meg egy bádogból készült macskát. Azt mondta, jó lesz szélmacskának. Mikor fölhívtam telefonon, a bádigos ordítva közölte, hogy utálja a ronda, szakállas kecsua barátom (ezalatt Gulliverre céltzott, aki még véletlenül sem volt kecsua), és lecsapta a kagylót.

- Gyerekkoromban mindig a dinnyecsőznek járó dinnyéket loptam el. Azok voltak a legnagyobb dinnyék a dinnyeföldön - meséli József úr, és természetesen most sem burkol. A nap szépen süt, a rigók már jóllakottan ücsörögnek a kéménypadkán, az egyik meg is tisztel, mialatt elképzelem az óriás dinnyéket, amilyen-

neket még sosem hordott a hátán a föld, csak József úr biciklijé, mert azon szállította el a zsákmányt.

- Pedig előre megmondtam, hogy meglopom, mégsem kapott el. Hatalmas ember volt a csősz, nagyobb még a Gulliver Gusztinál is. Ha elkapott egy-egy tolvaj kecsuát, gúzsba kötötte, és csak legurította a homokdomb tetejéről. A járandóság dinnyéket pedig megjelölte egy kis körrel a gyümölcs közepén. A bicskájával vészte bele. Azok voltak a legszebb, a legnagyobb dinnyék. Én megjelöltem helyette néhány hitványat, s elvittem a szépeket.

- Na és hogyan? - próbáltam kihámozni a lényegét.

- Mindig tartottunk nyulakat. Fogtam két kisebb deszkát, meg két nyúlöröt. A nyúlöröt a deszka alá tettem, és a két fülével megkötöttem a lábamon. A homokon aztán semmi sem látszott. Úgy sieltem rajta, akár az Alpokban a turisták.

Mosolyogva bólogattam. József úr érezte magát a legjobban minálunk, igaz újabban Manócska is, mert nyár derekára néhány munka azért csak elkészült, nem volt nagy krampácsolás, nem kellett félennie a sok mestertől. Csak az a depresszió! Csak az ne volna!

A pénzünk viszont teljesen elfogyott, lassan kölcsönökből élünk, a ház viszont tényleg nagyon szép lesz, ha elkészül. (Egy ház nem készül el soha. Utolsó előtti simítás van, csak utolsó nincs - mondják a kocsmában a többi építkezők.) Gulliver Gusztinál is lemászott a kéményről, kicsit könnyezett ugyan, de már nem talált több simítani valót. A kémény nélküle is rém peckesen állt, mostanában még többen csodálják. Aztán egy szép napon József úr is elkészült, befejezte a burkolást, vártam, hogy végre beszálljon az autójába, a Száguldó Traktorba, és végre eltűnjön, és be is szállt valóban, de aztán még eszébe jutott, hogy búcsúzóul megjavít valamit, mindegy, hogy mit, csak ne burkolás legyen. A kaput próbálta megemelni, hogy könnyebben nyíljon, ám ez valamiért nem sikerült neki, talán kevés volt a neki-veselkedés. Visszaült hát az autójába, és akkor mégsem indult pöccre a negyvenéves, én kezdtem megjijedni, hogy örökre itt marad, és életem végéig hallgathatom József úr szájából a gaz kecsuák gyalázását, valamint az ő zseniális kalandjait. És nemcsak, hogy szegények leszünk egy nagy házban, de még együtt kell élnünk a József úrral is, aki ugyan már réges-rég elhatározta, hogy egyszer majd elrepül az őserdőbe, hogy személyesen leszámolhasson az ottani kecsuákkal, de egyelőre

mégiscsak marad, mert bár neki van a legnagyobb kutyája otthon, és a legtöbb akváriuma az egész városban, és a legnagyobb paradicsomokat és a legerősebb paprikákat is ő termeli az országban - „azt senki sem bírta megenni, annyira erős volt, már azon gondolkoztunk az asszonnyal, hogy kidobjuk, amikor átjött a szomszéd, és szó nélkül és kenyér nélkül megevett egy fél üveggel, és akkor én azt mondtam neki, hogy ha megeszi a másik felét, akkor adok neki ingyen kettőt, és megette, és elvitte az ajándék kettőt, és visszajött a feleségével, és azt mondta: ilyen jó erős paprikát ő még sohasem evett, és közben még a szeme sem rebbent, na ehhez mit szól Kalmár úr, és akkor megvette az összes üveg erős paprikámat, ha jól emlékszem ötven üveg volt, mert mi sohasem adjuk alább, de megették két hét alatt, mert nekem a szomszédaim sem akármilyenek” - szóval, hogy hiába van mindentől neki a legnagyobb és a legkülönlegesebb, de legjobban mégis itt érzi magát nálunk -; ettől féltem, de azért mégiscsak elindult a Traktor, igaz József úr utoljára még kért egy kis benzinpénz térítést, hiszen olyan sokat kellett idejárni, mihozzánk.

Végül nagyon szép házuk lett, s a mesterek - fájó szívvel ugyan - de odébbálltak. Hát persze. Hiszen olyan jól érezték magukat minálunk. Kár, hogy nem győztük a rezsit meg a rengeteg egyéb költséget, és eladtuk a házukat, ami oly sokáig épült, és oly szép lett, hogy messze földről a csodájára jártak. Kifizettük hát az összes tartozásunk, meg a kölcsönt a banknak, így hát most nincsen semmink. A feleségem újból az édesanyjánál lakik, én viszont itt, a híd alatt. Nem kesergek, megbékéltem a sorsommal. Néha meglátogat egy-két kecsua. Igazán barátságosak, a múltkor dinnyét hoztak nekem. Hatalmas zöld labda volt, biciklin kellett idetolni. Ha süt a nap, egészen boldognak érzem magam. Nem találkozom többé a mesterekkel. Kiülök a Duna partjára, és nézem, hogy úszik el a dinnyehéj.